

UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1731.

z Włoch.

z Rzymu d. 28. April. Wniedzięłę prze-
szła stanął tu IMé X. Teſta Mārzałek
Dworu Kārdynāla IMéi Coseiā z ordy-
nāsem, żeby wſzystkich domowych
Pryncypāła ſwego poodprāwiāł, Szlāch-
cie zaś nā uſługach iego będācy opo-
wiedziāł, żeby ſię poſowā zāſług przed-
tym brānych kontentowāli. Ociec S.
przykāzał Kārdynāłowi IMé Alexandro-
wi Albani-mu, żeby od tytułu Protektor-
ſtwa Dworu Turynſkiego *tantisper deſiſtat*,
aż ſię dyfferencye miēdzy Stolicā Apo-
ſtolikā ā przerweczonym Dworem uſā-
twiā. IMé X. Guilielmi, który do tegoż
Dworu w chāarakterze Nuncyuszā był
wyſłany dā uſacylitowānia w dobry ſpo-
ſob pomienionych dyfferency, d. 26.
proſ. tu bez ſkutku *commiſſum* powro-
cił. Tegoż dnia Kārdynāl *Pico* miał āu-
dyencyā partykulārnā u Oyca S. w iā-
kimby intereſie? *non conſtit.* Nocą
potym nāſtępujācy IMéi P. Sardini pod
znācznym konwoiem do Zāmku S. An-
ioiā zāprowadzono. Nā wielkie y uſtā-
wiczne interpozycye IMéi P. Poſſa We-

neckiego pozwoiliā kongregācyā Rytūs,
āby *Officium* y Mſzā S. o S. Pietrze *Orſeo-*
lo, który bywāł Doge teyż Rzecypo-
ſpolitecy Weneckiey, odprāwiāno.

z Genui d. 27. April. Z Baſty Stolicy
Wyſpy Corſe piſzā, że interes tey wyſpy
ictzeze *in uno eodemq; ſtatu* zoſtāic, kie-
dy Mālkontenci potęgę ſwoiā iuż nā 3.
partye, każdā z 10. ālbo 12. Tyſięcy
ludzi złożonā, podzieliłi, y Zāmek
S. *Piorenzo* głodem do poddāwāniā ſię
przymuſili. *Mortella* tākże opānowāli,
gāżcie 8. ā w pierwſzey fortecy 4. ārmat
znāleżli y odebrāli. Gubernātor tām-
czny czyni wſzelkā dyſpozycyā, że-
by ſię iako nāymocnicy *in caſum* āttako-
wāniā bronić, dā czego niektore do-
moſtwā wieyſkie, zkādby rebellizānci Zā-
mek turcyſzey Fortecy oitrzelać mogli,
demoliowāć kazał; obāwiāny ſię iednak
potęgi tāk wielkiey, żeby gory nie wāg-
iā.

z Wenecyi d. 5. Māij, W wigiliā Wnie-
bowſtāpieniā Chryſtufa Pāna Doge IMé
w āſſyſtencyi Pānow Regencyi y Mini-
ſtrow cudzoziēmskich udāl ſię nā Nie-
ſzpor do Koſciōłā S. Mārka, w ſamo zā-
Swię-

Święto w zwyczajney asystencyi okrętem *Bucčtan* popłynął do *Lido*, gdzie do-
 zeczną ceremonią rzućenia w morze pier-
 ścienia złotego y poślubienia tym spo-
 sobem odprawił, mówiąc te słowa: *O ma-
 re ego te despondeo, ad recognoscendum no-
 strum verum & perpetuū imperium.* Po-
 tej ceremonii był na Mszy S. w Kościele
 S. Mikołaja w *Lido* przez Pátryarchę
Gradenigo celebrowány, po ktorey całą
 kompanią *lautissime* częstował.

z Hiszpanii.

z *Sewilij* d. 26. *April.* Temi dniami
 stąnął tu z Wiednia od Xcia IMci *de
 Liria* kuryer z Kopiąustanowionego mię-
 dzy Cesarzem IMcią y Krolem Angiel-
 skim Traktatu, za ktorego przybyciem
 zaraz w przytomności Krola IMci *intim-
 um* było *consilium*, a po zakończeniu
 onego, Márkwis *de la Paz* IMci P. *de
 Keen* Posłowi Angielskiemu doniośł, iż
 Krol IMci będąc z pomienionego Trá-
 ktatu zupełnie kontent, bez wszelkiej
 trudności y zwłoki czas przystąpienia
 postanowił umyślić, ile kiedy wszystko
 to, co do gruntownego y trwałego w
 Europie pokoju *desiderari* może, w so-
 bie zawierać. Kárdynał IMci *Aldobran-
 dini* po miąnicy u oboygá Krolestw Ich
 Mściow *aledictionis* audyencyi, ztąd do
 Mádrytu wyjechał, mając IMci X. *Al-
 lemani* destynowanego na miejsce jego
 tamże oczekiwać, a potym w dalszą do
 Włoch wybierać się drogę. IMci Pán
Patinbo temi dniami nagle na zdrowiu
 zapadłszy, ciężkim złożony jest katarem
 y dla tego Angielskich y Hollenderskich
 z *Vera-Cruz* przywiezionych towarów
 dotąd nie wydano. Tych czterech Ar-
 chitektów, którzy do tych czas pod *Gi-
 braltar* kommanderowani byli, świeży za-
 szedł Ordynans, aby raz zaczęty *re-
 tranchement* albo szaniec dokonczyli,
 dwa galery także ztąd pod żaglc wyszły,

dla obferwowania Okrętów Angielskich,
 tudzież ubezpieczenia nawigacyi od
 wszelkiej rozboynkow morskich impe-
 tycyi.

z Francyi

z *Wersalu* d. 10. *Maj*, Przed wy-
 iazdem Krola IMci, IMci P. Márkwisa *d'
 Antin* Vice-Admirálem Francyi denomi-
 nowáno, który dnia wczorajszego do
Toulon pospieszył, ztamtąd d. 20. *pres.*
 z Eskwadrá z kilku Okrętów wojennych
 złożoną, do Portow ku wschodowi leżą-
 cych *excursus*. IMci P. Gráffa *Morizza*
 zaś przez lat kilka w Woyłku nálezym zo-
 stającego, przed wyiazdem jego do *Sá-
 xonii*, Krol IMci nie tylko Generál-Lieu-
 tenantem Infanteryi denominował, ale
 mu też oprócz zwyczajnego Generál-
 skiego Traktamentu 30000. *livrow* roczney
 penyi łaskawie naznaczył. IMci Pán
Gráff de Broglie, który w charakterze Po-
 śła u Dworu Angielskiego zostawał,
 przed kilką dniami tu stąnął, dla nawie-
 dzenia Mátki swoicy w słabości zdespe-
 rowanego prawie zdrowia, tudzież uczyni-
 enia domowej dyspozycyi, mając zno-
 wu na kontynuacyą funkcyi swoicy do
 Londynu powrócić. Teskliwie wyglá-
 dąmy wiadomości, ieżeli Krol Hiszpáń-
 ski do Wiedeńskiego z Anglią zawartego,
 przystąpić Traktatu, ile gdy na to zápa-
 truiąc się Dwór nasz, dalsze ztąd *mensuras*
 brać zamysła. Fortecy nasze nad rzeką
Mosel leżące tego lata wszystkie repáro-
 wane y do náleżytey względé obrony
 przyprowadzone będą pory. Około statuy
 spiżowey reprezentuácy Krola IMci
 siedzącego na koniu tu usilnie pracuią,
 która przed Rátuszem w rezydencyi tu-
 tayszey *locahitur*. Z *Turina* mamy,
 że Koronacyą Krola Sardynskiego aż
 do zakończenia połogu Krolowy Icy Mci
 odłożono, zachodzące zaś między Sto-
 licą Apostolską a Dworem Sardynskim
 dif-

difference, za medycyną Królą naszego mają *combinari*. Ostatni kuryer z *Konstantinopola* doniósł, iż łanczarowie żądając nie naruszonego z Persami pokoju, o to się uporczywie domawiają, żeby przed 14. lat od Cesarza IMći Chrześcijańskiego zawojuwane *awulsa*, rekuperowane, y do Państw Otomańskich przyłączone były.

Krolestwo Węgierskie swoich niegdy osobliwych miało Xiążąt, a potym Krolow, *Texas* Xiążę *Hunnow*, z kąd po dziś dzień toż Krolestwo *Hungaria* nazywa się, był pierwszy, który *decimo saeculo* to jest roku 909. tamże osiadł, Geyza zaś syn jego w roku 959. ochrzczony nąypierwszym w Węgrzech Chrześcijańskim był Regentem, następca Syn jego Stefan S. w Roku 1001. odebrał Tytuł Krolowski, y tak przez lat 525. Krolestwo Węgierskie swoich własnych miało Krolow, aż do Ludwika, który w bitallii niedaleko *Mokas* od Turkow zabity, na placu poległ, żądnych po sobie nie zostawilży sukcesorow, oprócz iedney Siostry Anny, Ferdynándowi Brátu Károla V. zaślubionej, za którą Krolestwo Węgierskie *jura successionis* spadło na Dom Austriacki, z wielkim Sułtanow Tureckich nieakontentowaniem, ktorzy przez 160. lat pomienione Krolestwo Chrześcijańskie wydrzeć usiłowali y większą część onego już byli zawojowali, aż w roku 1683. za Błogosławieństwem Boskim Wojska Chrześcijańskie niemając tamiecznego królu z Pod jarzmą Tureckiego wybawiły, roku zaś 1716. Károl VI. Cesarz terazniejszy znaczną pod *Peterswardeinem* nad Turkami otrzymawilży wiktoryę, fortecę *Temiswar* odebrał, a daley w roku 1717. powtornie Turkow zbivilży, główną fortecę *Belgrad* pod swoją podbił władzę, ac tandem nastąpiły Pakra Pászrowickie, mocą ktorych Cesarzowi *Temiswar* y *Belgrad* z przyległym a dosyć obfzernym do samego *Parakium* ciągnącym się *essie* króicm.

z Anglii.

z Londynu d. 11. Maj, Temi dniami Krol IMće różne Bilety podpisał, iedne respektem niektórych cudzoziemcow, ktorym iako dobrze zaśluzonym *ius indigenatus* konferował, drugie zaś, aby Szlachta dla starości y innych defektow do rządow domowych mniej sposobną, dobrą swoje na poblizszych swych wlewała Kolligátow, takową cessyą za ważną y prawną uznając, trzecie a żeby *commercium* z Hibernyą, do dawney a należytey przywrócone było perfekcyi. Ustánowiony z Cesarzem IMćią Traktat Párlament tutejszy we wszystkich Punktach y klauzulach approbował, to tylko przypominając, aby nawigacya rzekami do *Niederlándy* przy finalney konkluzji Traktatu nie co lepszy y wyrażniejszy z pewnym y nieodmiennym postanowieniem cła y innych należytości, iakie Kupcy na każdym mieyscu bez wszelkicy depáktacyi dawać mają, obwarowana była. Dnia onegdąyszego oboje Krolestwo IchMće z całą przeciwiezną familią *in comitatu* Dworu y wszystkich na Párlament tutejszy zgromadzonych IchMćiow do *Kensington* wyiechali. Wczoráy stánawilży tu kuryer od IMće P. Gráffa *de Waldegrave* Posła naszego w Francyi będącego, zaraz za Krolestem IMćią na przerzeczony mieysce pobiegł, który między innemi doniósł, iż Krol IMće Francuzki pod pewnemi kondycyami do zaszlego gotow przystąpić Traktatu. Posel z *Algieru*, który tu od czasu niematego bawil, za powrotem Krola IMći, swoją odbierze ekspedycyę. Ze zaś przez wszystkich czas rezydencyi swoicy wszelką onemu łaskę y ludzkość do zupełnego ukontentowania świadczo-no, więc dobrą jest nadzieją, że ciż ro-zboynicy morsey łaskawicy y spokojnicy z nami na morzu obchodzić się zechcą, lubo ustánowionego przymierza y da-me y

ney od siebie względem bezpieczeństwa
asskuracyi niedługo dotrzymywając zwy-
kli.

z Dánii.

z Kopenhagi d. 12. Maj, IMć P. Se-
estedt, który od Dworu naszego był Po-
stem w Paryżu, *redux* tu stanął, y Kro-
lowi IMć uistną o wszystkim czyniąc re-
lacyą, przydał między innemi y to, iż
Xiąże IMć *Lotbaringij* iako najwyższy
Łowczy Krola IMć Francuzkiego przy
pewnej assamble namienił, że Krol IMć
sobie zyczy mieć kilka koni Duńskich
do polowania zgodnych, zaczyn IMć
P. de *Gran Łowczemu* Nádwor: przy-
kázano, aby 12. koni y tyle psów, co
lepszych z myśliwstwa Krolewkiego do
odsyłania onych w prezencie Krolowi
IMć Francuzkiemu powybierał. IMć
P. Generał de *Bardenfiet*, który w *Alto-
nie* munderunki dla Gwardyi robić káže,
Krolowi IMć doniósł, że *ante medios
Maj* wygotowane bydź nie mogą, y dla
tego Koronacyą do 26. tegoż Miesiąca
odłożono. Deputowani z Miasta *Bre-
men* temi dniemi przy mianey u Krola
IMć audyencyi bardzo łaskawie przy-
jęci byli. Dnia wczorajszego u Dworu
naszego *intim* było *consilium*, w Zám-
ku czas *Rosenberg* nazwanym wszystkie
pokoje ádornowano, dla rezydencyi o-
bowgá Krolestwa IMć, którzy do
aktu Koronacyi, tamże zabawić mają.

z Szwecyi.

z Sztokholmu d. 27. April. O sejmie
tutejszym tuszą, że się do wyścicia Mie-
siąca *Maj* nieomylnie pociągnie, z tej
najbardziejzey racyi, iż między Szlachec-
kim y Mieyskim Stánami nowe iakieś
wszczęły się differencye, że zaś Du-
howny y wicyjski Stán, mieyskiemu w tej
mierze sprzyiając, przy nim mocno ob-
stawiają, więc niemáże z rakowey emu-
lacyi urosć mogą trudności. Fregaty

interim są pogotowiu, do żeglugi dla trá-
sportowania Krola IMć do *Kassela*.

z Moskwy.

z Stolicy d. 23. April. Dwór nasz po-
odebrány przez IMć P. Gráffa de *Wra-
tislaw* Posła Cesarskiego relacyi *de satis*
Xćia IMć de *Braunschweig-Wolfenbútel*
wziął żalobę na 6. Niedziel, á IMć P.
Łączyńskiemu dął ordynans, aby u Dworu
Cesarza IMć zwykłą uczynił kon-
dolencyą. Tu ná rzecce tuteyszey 100.
y więcy rozmáitými towárami ładownych
znáydnie się stárkow, które do *Veronic*
popłyną. Z *Peterburgá* donoszą, że
tam wielkie czynią *preparatoria* ná przy-
jazd Cárowy Iey Mć, z kąd 15. Okrę-
tow Kupieckich do Hiszpánii y Francyi
pod żagle wyszło, zá ktorými się y inne
w tąż wybierają drogę.

z Niemiec.

z Wiednia d. 19. Maj, Dnia onegdáy-
szego IMć P. de *Penkler*, który obuiam
Posłowi Turckiemu był wysłany, tu sta-
nawszy, Xćciu IMć Eugeniuszowi do-
niósł, że tenże Posel inż *Wieselburg* mi-
nał y w krotce do tuteyszey zawića re-
zyden yi. Má bydz bardzo rostopny,
polityczny y w panialego ánimusz, kto-
ry pod *Semblinem* Officyerow z *Belgra-
du* onego konwoiuiających u iednego po-
sadzizszy stołu solennie częstował, sam
ná bogatym śiadł kobiercu, przed nim
zás położono obrus zielono trawiały
złotem tkany. O rewolucyi powtor-
ney, która się w Konstantynopolu wżecze-
ła była, z wielu mieysc *confirmatur*, zá-
czym wszelkie ámmunieye wojenne do
defensyi pogránícznych fortec Węgier-
skich Dunájem zrád zprowadzáą. IMć
P. Gráffa de *Mercy Felt-Marfzałká* y
Generála *Smetan* zászedł także ordy-
nans, aby nicodwólczać z Włoch tu po-
wrocili.